

Nacionalno strokovno usposabljanje *Branje je veselje*

9. september 2026

10 minut za branje

Manca Perko, Petra Potočnik
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS



SLOVENŠČINA – JEZIK Z MANJ KOT TREMI MILIJONI GOVORCEV

40. mednarodni IBBY kongres v Kanadi

Predstavljena je bila prva **IBBY-UNESCO častna zbirka** izjemnih knjig za mlade bralce v domorodnih in ogroženih jezikih, ki vsebuje 169 naslovov v več kot 152 jezikih. Med naslovi sta tudi knjigi v slovenščini:

- **Maša Ogrizek** (besedilo) & **Eva Mlinar** (ilustracije): **Gospodična z monstero**; Ljubljana, Slovenia: Mladinska knjiga, 2024.
- **Brane Mozetič** (besedilo); **Ana Lucija Šarić** (ilustracije): **Ahil in Patrokles**; Ljubljana, Slovenia: Škuc, 2020.

Ter knjiga v rezijančini:

- **Tina Wajtawa** (besedilo); **Luisa Tomasetig** (ilustracije): Ta hčí, ki jë tëla rožico / La ragazza che desiderava un fiore; Trieste, Italy: Muzej rezijanskih ljudi v sodelovanju z Založništvom tržaškega tiska – Editoriale Stampa Triestina, (ZTT-EST), 2020.



POBUDA ZA 10 MINUT BRANJA NA DAN

Ob zavedanju, kako pomembno je branje za zdrav, uspešen razvoj otrok in mladih, ter ob sočasnem spremljanju rezultatov različnih raziskav, ki pričajo o slabi bralni pismenosti, se

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS,
Bralno društvo Slovenije,
Andragoški center Slovenije in
Javna agencija za knjigo RS

zavzemamo za **10 minut branja na dan.**

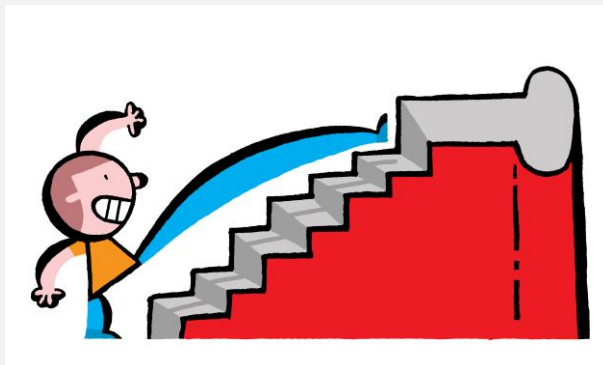


- ❖ Pobudo smo predstavili ob začetku Nacionalnega meseca skupnega branja 2025.
- ❖ Na [novinarski konferenci](#) sta jo podprli obe ministrstvi:
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino in Ministrstvo za kulturo.

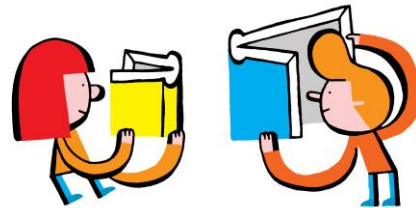
❖ Naš cilj

- Da bi 10 minut vsakodnevnega branja postalo vseslovenska **redna praksa v vzgojno-izobraževalnih ustanovah** (kar je v skladu s predlogom [Nacionalnega programa](#) vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023-2033, ki med strateškimi cilji in ukrepi omenja tudi spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture).
- Da bi pobuda zaživela tudi v splošnih knjižnicah in drugih kulturnih ustanovah, doma v družinah ter širše.

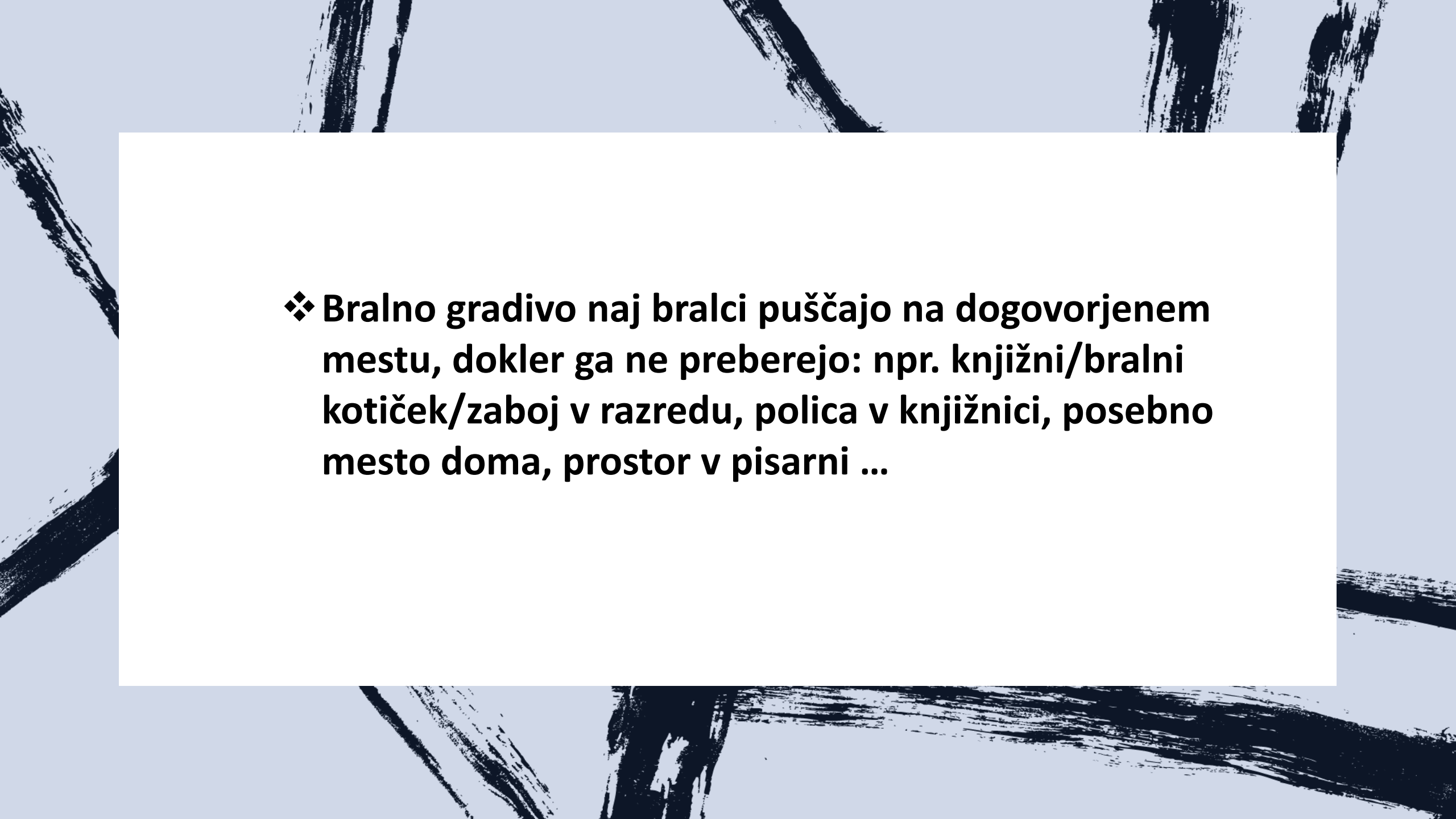
Zavedamo se, da je deset minut branja na dan malo, a trdno verjamemo, da je to veliko bolje kot nič. Otrok, ki le redko pride v stik s knjigo, ima zagotovo veliko manjše možnosti, da postane bralec in človek, sposoben kritičnega mišljenja in empatije, kot otrok, ki je v stiku s knjigo vsak dan, pa čeprav za krajši čas.



❖ **Izberite termin za 10 minut branja, ki naj bo stalen, da postane rutina.**



- ❖ (Mladi) bralci naj si sami izberejo knjige (lahko pa jim knjižničarji/mentorji branja seveda priskočijo na pomoč s kakšno idejo); za branje so primerne tudi revije.
- ❖ Knjige (in drugo gradivo) lahko bralci prinesejo od doma, si ga izposodijo v (šolski, splošni ...) knjižnici.



❖ Bralno gradivo naj bralci puščajo na dogovorjenem mestu, dokler ga ne preberejo: npr. knjižni/bralni kotiček/zaboj v razredu, polica v knjižnici, posebno mesto doma, prostor v pisarni ...

- ❖ **Ni nujno, da bralec izbrano knjigo (ali drugo gradivo) prebere do konca; če ga ne pritegne, naj prične z novo.**
- ❖ **Bralce lahko spodbudite, naj drug drugemu priporočajo knjige, revije, članke ...**
- ❖ **Lahko predlagate, da več bralcev bere isto knjigo (vsak svoj izvod, seveda) ...; to bo morda kasneje spodbudilo debato o prebranem.**

- ❖ **Za popestritev lahko predlagate, da en teden vsi berejo knjige slovenske avtorice, avtorja/poezijo/stripe/kriminalke/knjige, ki so kakorkoli povezane s športom/knjige, povezane s filmskimi, gledališkimi uprizoritvami ipd.; sodeluje, kdor želi, drugi berejo karkoli po svojem izboru.**

- ❖ **V vrtcu in prvem razredu osnovne šole otrokom deset minut bere vzgojiteljica, vzgojitelj/učiteljica, učitelj/knjižničarka, knjižničar; doma starši/skrbniki/stari starši/sorojenci ...**
V drugem razredu (lahko pa tudi kasneje) naj se kombinira branje odraslega s samostojnim branjem otrok.
Najmlajšim v šoli lahko (občasno) berejo učenci višjih razredov.
Tudi odrasli lahko glasno beremo drug drugemu.

- ❖ **V času, ko berejo otroci, berejo tudi vsi odrasli (npr. v VIZ vsi zaposleni, doma vsa družina ipd.); ne samo, da smo odrasli dober zgled otrokom, ob zahtevnem delu je bralni odmor lahko sproščujoč in nemara tudi navdihujoč.**

❖ Če imajo bralci sami kakšen predlog, jim prisluhnite. Izjemno pomembno je, da je teh 10 minut všeč vsem in da se jih bomo iz dneva v dan veselili.

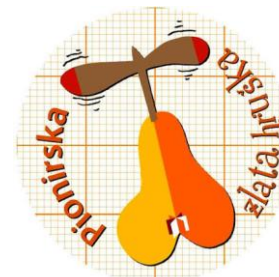


KAJ IN KDAJ

- Bralna značka
Prvošolci 2026/2027 - Stric pes [PRIPOROČILNICA](#)
[Priporočilnica](#)
[Izbori knjig](#)
[Medgeneracijsko branje](#)
[Nagrade za mladinsko književnost](#)
[Umetniki sezone](#) (npr. Slavko Pregl)



- Pionirska:
Aktualni seznam [zlatih hrušk](#)
[Priročniki](#) za branje kakovostnih mladinskih knjig
[Knjigometer](#)
[Iskalnik](#) kakovostnih mladinskih knjig



- Javna agencija za knjigo:
[Rastem s knjigo](#)

- [Nacionalni dan stripa](#)

- [Nacionalni dan branja](#)

- [Poslanica](#) ob 2. aprilu (tudi [Bralnospodbujevalna akcija](#) ob 2. aprilu)

...



KAKO BEREMO STRIPE?



IMAM KARAKTER,
BEREM STRIPE.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO



VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

ALI STE NA ŠOLI V ŠOLSKEM
LETU 2025/26 SODELOVALI PRI
POBUDI 10 MINUT ZA BRANJE?

339 odgovorov

DA 76% (259)

NE 24% (80)

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KAKO POGOSTO STE IZVAJALI
POBUDO 10 MINUT ZA BRANJE?**

nekajkrat na mesec 34%

nekajkrat na teden 31%

vsak dan 21%

drugo 14%

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KAKO DOLGO STE IZVAJALI
POBUDO 10 MINUT ZA BRANJE?**

8-10 mesecev 35%

6-8 mesecev 14%

4-6 mesecev 14%

2-4 mesece 13%

manj kot 2 meseca 24%

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KDO BERE ZA POBUDO 10
MINUT ZA BRANJE?**

učenci 38%

učitelji 28%

knjižničarji 20%

vsi (učenci in zaposleni na šoli)
14%

drugo 0%

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KAKO IZVAJATE POBUDO 10 MINUT
ZA BRANJE?**

med poukom 28%

tiho branje 22%

pred ali po začetku pouka 17%

glasno branje 16%

otroci berejo doma; starši potrdijo
11%

drugo 7%

- ❖ varstvo učencev, ko čakajo na kosilo/po kosilu
- ❖ v RaP
- ❖ pri podaljšanem bivanju
- ❖ pri obisku knjižnice
- ❖ Izbrani učenci najprej berejo po šolskem radiu, nato devetošolci berejo učencem v vrtcu in na razredni stopnji. Na predmetni stopnji pa nadaljujejo z branjem (tihim ali glasnim) v učilnicah.

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**ALI JE RAVNATELJ
SPODBUJAL KOLEKTIV K
IZVAJANJU POBUDE 10
MINUT ZA BRANJE?**

DA 79%

NE 21%

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**ALI JE RAVNATELJ
DOLOČIL TERMIN ZA
REALIZACIJO POBUDE?**

NE 85%

DA 15%

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KAKŠEN JE (BIL) ODNOS
UČENCEV DO POBUDE 10
MINUT ZA BRANJE?**

pozitiven 66%

nevtralen 33%

negativen 0% (1 odgovor)

Lažje je, če so vpeti vsi, zgledi vlečejo.

Učenci so se tega navadili in prinašali knjigo v šolo.

Sami so spomnili na to, imeli so vizualni pripomoček za napredek - hrib na steni.

Učenci so z zanimanjem poslušali knjige, ki so jih tudi sami priporočali.

Opažam, da je skupina učenk in učencev, ki v minutah, ki jih učiteljica nameni 'projektnemu' branju, radi odprejo knjigo, ki jo imajo v branju že nekaj dni. V knjižnici pa preudarno izbirajo in iščejo leposlovje, saj jim ni vseeno, kako izkoristi ta podarjeni čas. Nekaj pa je seveda takih, ki ob tem vihajo nos.

Tudi na ta način otrokom sporočamo, da je branje pomembna vrednota.

Odvisno od bralcev, njihove starosti, okolja iz katerega prihajajo ipd.

Za pobudo 10 minut za branje so se odločile razredničarke 5. razreda matične šole, učiteljica skupine podaljšanega bivanja 5. razreda.

Nekateri radi berejo, drugim branje še vedno predstavlja težavo.

Učencem so prebrane knjige postale zanimive in so sami izrazili željo po dodatnem branju med odmori (v glavnem odmoru).

Veselili so se, da je pouk krajši.

Učenci so bili zelo motivirani, bolj kot nekateri učitelji.

Veliko otrok nima doma te vzpodbude in vzora, zato je pomembno javno ozaveščanje o pomenu branja ne samo za boljšo bralno pismenost ter izobraževanje.

Večina je začela z branje že pred začetkom šolske ure in 10 minut jim je prehitro minilo.

Nekateri učenci niso bili o tem obveščeni. Učiteljem je težko "dati" na voljo 10 min njihove ure.

Ko so se dejavnosti navadili, jim je bilo v redu.

Radi prisluhnejo, ko odrasli berejo.

Manjša skupina učencev se je zelo posvetila branju in poustvarjanju po branju.

Učenci radi poslušajo, se umirijo in lažje začnejo pouk.

Dober izbor knjig.

10 minutno branje je za nekatere 10 min za zanimivo branje (starejši so brali tudi revije), za učenje ali za sprostitev, za nekatere le 10 min manj pouka.

Učitelji so mi poročali, da so se tudi starejši učenci zatopili v branje, kar je redkost.

Izpeljali smo v 3. razredu. Nekateri učenci niso želeli brati. Sicer pa je bilo dobro sprejeto.

Odkvisno od učiteljevih spodbud. Nekateri so jih zelo dobro spodbujali, da so radi brali celo šolsko leto, drugi učitelji tega niso dovolj spodbujali, ni bilo odnosa potem tudi pri učencih.

Učenci so pobudo sprejeli različno, tisti ki radi berejo, so jo bili veseli.

Učenci so se med 10 minutnim branjem sprostili in umirili ter to dejavnost označili kot zelo pozitivno.

Mlajši kot so otroci, raje berejo. Starejši prihajajo na take ure nepripravljeni, brez čtiva.

Večina učencev je z veseljem brala.

Samo da je odpadel pouk.

Navdušeno so poslušali, brali niso tako navdušeno.

Veliko učencev, predvsem na razredni stopnji zelo rado bere.

Učenci so povedali, da so se umirili. Nekateri so se na ta način vrnili k branju in ugotovili, da ga pravzaprav pogrešajo.

Nekateri učenci so takoj za to, drugi (tisti, ki ne marajo brati) pa se ves čas upirajo.

Pri nas že več kot 15 let beremo 10 minut pred vsako uro slovenščine na predmetni stopnji, zadnjih 5 let tudi pri angleščini. Na razredni stopnji imajo za branje petek ali kakšen drug dan, ko imajo s seboj knjigo.

RS je bila v veliki meri navdušena, PS pa ne. Ti so potrebovali precej več spodbude, kar je pomenilo, da se kdaj učiteljem preprosti ni dalo in so branje preskočili. Žal.

Po branju so se umirili. Ko so se navadili na 10 minut branja, ga niso želeli izpuščati.

Večina učencev je 10 minut branja na dan sprejela pozitivno. Nekaterim je bilo branje prijeten trenutek, pri drugih pa je bilo potrebno več spodbude in motivacije. Učenci so ob koncu šolskega leta povedali, da so pridobili oziroma izboljšali bralno navado ter razvili večje zanimanje za knjige in zgodbe.

Učenci sprejmejo 10 minut za branje, ker imamo to organizirano, sami se za to ne bi odločili.

V letošnjem letu smo že tretje leto zapored izvajali bralne odmore in smo 10 minut za branje vključili v to dejavnost.

Odnos učencev do bralni odmorov je bil sprva negativen, zdaj pa so se jih navadili. Tistim učencem, ki radi berejo, so bralni odmori fajn, drugi jih pač sprejemajo kot obveznost.

Nekateri navdušeni, nekateri bolj pasivni. V veliki meri odvisno od razrednika, kako je bil navdušen (takšen vzor).

Večina učencev je rada brala, posamezniki pač ne.

Odnos mlajših učencev do vključno 7. razreda je bil zelo pozitiven, medtem ko so se v zadnjih dveh razredih pojavljala odstopanja. Nekateri učenci tega niso vzeli dovolj resno.

Sodelovala sem samo z eno učiteljico- petošolci.

Večinoma učenci ne želijo brati, potrebno je veliko motivacije za vključevanje učencev v branje in pogovor o prebranem.

Učencem je bilo všeč in so radi sodelovali.

Tisti, ki radi berejo, so brali z veseljem, tisti, ki ne berejo radi, bi rajši delali kaj drugega.

Smo šola s prilagojenim izobraževalnim programom z nižjim izobrazbenim standardom in posebnim programom in veliko učencev s težavami na področju branja, poslušanja, razumevanja, zato jih je zelo težko motivirati tudi za poslušanje.

Učence 8. razreda je zelo pritegnila pobuda, začeli so brati tudi med vsakim odmorom.

Ker so "morali", so morali.

Nad branjem so bili bolj navdušeni učenci 1. in 2. triletja.

Učenci tretjega triletja pa so se ga veselili zaradi tega, ker je odpadlo nekaj šolske ure.

Učenci so zelo radi brali po šolskem radiu, v vrtcu in na razredni stopnji. Običajno so bili to devetošolci. Zvrstili so se vsi. Knjige sem jim vnaprej pripravila in z njimi vadila branje. Otroci v vrtcu in na razredni stopnji so se jih zelo razveselili.

Več učencev je izbrane knjige prebralo do konca v prostem času - na lastno željo.

Bolj so se odzvali in posvojili Bralne minute v prvih petih razredih, slabše pa v višjih razredih. Moje mnenje je, da je to predvsem odvisno od učitelja, ki je v razredu, ko se bralne minute začnejo in njegovega odnosa do tega projekta.

Učenci so bili za branje motivirani, saj so si sami izbrali knjigo.

Videlo se je, da učenci radi vzamejo v roko knjigo in berejo.

Seveda ne za vse enako, so se pa navadili in v večini imeli skrb za prinašanje bralnega gradiva k uri slovenščine.

Branje ni zanimiva dejavnost, saj je potrebno vložiti preveč truda. Tak je odnos učencev.

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**KAKŠEN JE (BIL) ODNOS
UČITELJEV DO POBUDE 10
MINUT ZA BRANJE?**

pozitiven 68%

nevtralen 30%

negativen 2% (5 odgovorov)

Učitelji se zavedajo pomembnosti osvojene veščine dobrega branja.

Učitelji so tudi sami izbrali knjigo in jo glasno brali razredu.

Ker se je kazal napredek.

Na šoli že dve leti izvajamo 10-minutno branje. Učiteljice in učitelji so našli različne načine, kako pritegniti otroke. Vem, da učenke in učence znajo presenetiti z različnimi besedili (npr. stripi). V veliki meri pa učencem puščajo prosto odločitev, kaj bodo brali.

Sporočajo, da so njihove izkušnje v veliki meri pozitivne. Izziv jim je tudi stik s tistimi učenci, ki knjige odklanjajo.

Si prizadevajo za dvig ravni branja.

Pozitiven s strani razredničark in učiteljice podaljšanega bivanja, ki so se za pobudo odločile. Nevtralen s strani ostalih.

Nekaterim učiteljem se zdi branje zelo pomembno, drugim pa manj.

Kradli smo jim uro z branjem, drugi so poročali o večji umirjenosti učencev in večji koncentraciji za nadaljevanje pouka.

Odnos je bil pričakovan. Učitelji, ki tudi sami berejo, so z veseljem sodelovali v akciji in obratno.

Nekateri učitelji to počnejo že sami, brez javnega oznanjanja. na začetku ali koncu pouka otrokom berejo, da se sprostijo in preklopijo od šolskega dela.

Nekateri so bili nad tem zelo navdušeni, spet drugi, kot da se jih to ne zadeva.

Različna mnenja. Nekaterim je bilo branje odveč in moteč dejavnik pri pouku.

Sprejeli so to dejavnost, jo spodbujali, bili sami za zgled z branjem.

Skušamo motivirati učence za branje in krepitev besedišča.

Klasika, slavisti sodelovalni, večina razrednih učiteljev tudi, nekaterih to ne zanima.

Nekateri učitelji so se odzvali, drugi ne.

Ni se veliko učiteljev odločilo za sodelovanje, morda ni bilo prave motivacije ali pa premalo časa za vse - poleg drugih projektov in obveznih učnih vsebin.

Učitelji vidijo pozitivne učinke 10 minutnega branja.

Češ da grejo ure predmeta (npr. BIO, KEM, FIZ ...) za brezveze.

Ob 10 min branju se sprostijo in umirijo vsi udeleženci pouka, nekateri so izpostavili zanimiva izhodišča za kritično mišljenje, debato (3. triletje)

Na predmetni stopnji so povedali, da jim zmanjkuje časa.

Prekratek čas so vztrajali.

Zopet različno, nekateri zelo naklonjeni, drugim se ni zdelo potrebno.

Premajhen interes, izgovori, da nimajo časa.

Mnogo učiteljic v nižjih razredih je dejavnost izvajalo dlje, nekatere celo leto.

Mnogi predmetni učitelji v tem niso videli smisla in učencem niso omogočili branja na začetku ure.

Na splošno učitelji radi berejo.

Nekateri so bili močni podporniki, drugi se pobude sploh niso udeležili - kljub dogovoru in vsem navodilom.

Večina učiteljev se s tem strinja.

Nekateri učitelji ne čutijo, da bi morali to dejavnost izvajati pri svojem pouku. Predvsem predmetni učitelji čutijo, da gre to na račun njihovega predmeta.

Tako kot pri učencih je enako pri učiteljih. Nekateri z veseljem posežejo po knjigi, drugim se je zdelo, da jim krademo dragocen čas pouka.

Ideja se jim je zdela super, pri sami izvedbi pa niso bili tako zelo dosledni.

Posamezniki so (bili) navdušeni in so prakticirali branje vsak dan, drugim je bilo 10 minut za branje odveč in so ga izvajali samo, ko je bilo naročeno.

Učitelji so dejavnost 10 minut branja sprejeli kot pozitivno. Pri učencih so opazili postopno razvijanje bralne navade in večje zanimanje za branje. Dejavnost so ocenili kot koristno za spodbujanje branja.

Nekateri zelo navdušeni, nekateri bolj pasivni.

Učitelji v veliki večini podpirajo izvajanje pobude.

Zdelo se jim je zanimivo.

Ni bilo posebnega navdušenja, ni pa bilo zaznati tudi odklanjanja.

Nekateri so bili zelo navdušeni, nekaterim je bilo vseeno, bili so pa tudi takšni, ki so to ignorirali.

Nekateri so pristopili k akciji in jo izvajali predvsem v zimskih mesecih, nekateri učitelji v njej niso prepoznali pomena.

Vzor učencem in pozitivni učinek.

Večina nas je zelo naklonjena k branju in vzpodbujanju branja.

Nekateri učitelji so zelo spodbujali branje, nekateri pa so dejavnost kritizirali, ker niso imeli ur v celoti namenjenih svojemu predmetu.

Učitelji slovenščine so dejavnost usmerili predvsem v šestošolce, saj menijo, da se bo pozitivnost dejavnosti ob vztrajanju pokazala čez leta; poleg tega so tu učenci še precej odprti za to dejavnost.

Otroci vsaj takrat berejo.

Brali tudi učitelji na konferenci.

Ugotavljali so, da so se učenci po branju bolj umirili in pripravili na pouk.

Vsi učitelji niso tega izvajali. Ostali pa tudi niso komentirali.

Učenci so pri urah slovenščine sami začeli brati takoj po zvonjenju, učiteljica se jim je samo pridružila in napovedala konec.

VPRAŠALNIK BRALNE ZNAČKE

**ALI BOSTE NADALJEVALI
S POBUDO 10 MINUT ZA
BRANJE?**

DA 98%

NE 2% (4 odgovori)

DOGODKOVNIK

- ❖ 10 minut branja na Nacionalni dan branja (cela šola)
- ❖ 10 minut za branje: Spoznavamo in beremo revijo Ciciban (1. triletje)
 - ❖ 10 min branja v paru (en teden, cela šola)
 - ❖ 10 minut za tiho branje (razredna stopnja, cela šola)
 - ❖ Šola bere (cela šola, pri oddelčni skupnosti, dva dni)
 - ❖ 10 minut glasnega branja na dan (SŠ, en mesec)
 - ❖ Beremo skupaj v 2. razredu (v času NMSB)
 - ❖ Bralne dogodivščine (celo šolsko leto, 4. r)
 - ❖ Čarobni glasovi zgodb (predmetna stopnja, v času NMSB)
- ❖ Desetminutno petkovo branje (vsak petek, predmetna stopnja)
 - ❖ Desetminutno branje za dobro jutro (celo šolsko leto, 4. r)
 - ❖ Beremo skupaj (1x na teden, 5. r)
 - ❖ 10 minut za čarobne zgodbe (vsak dan, en mesec)
- ❖ Tudi na UP PeF beremo (5. marec, 15. minut skupnega branja ter branje Manifesta branja)
 - ❖ Branje je veselje (15 minut branja, 5. marec)
 - ❖ Začnimo dan s knjigo (15 minut branja, celo šolsko leto, 4. r)

